

عنوان مقاله:

تحلیل هندسی و تناسب عددی در تزئینات و ترکیب بندی کالبدی بقعه پیربکران

محل انتشار:

دوفصلنامه مطالعات بین رشته ای در تعالی معماری و شهرسازی، دوره 2، شماره 2 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 19

نویسندگان:

سجاد علیزاده کافشانی - دانشجوی کارشناسی ارشد معماری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اصفهان (خوراسگان)، اصفهان، ایران. مرکز تحقیقات گردشگری، معماری و شهرسازی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اصفهان (خوراسگان)، اصفهان، ایران.

سیده مرضیه طبائیان - دانشیار، گروه معماری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اصفهان (خوراسگان)، اصفهان، ایران. مرکز تحقیقات گردشگری، معماری و شهرسازی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اصفهان (خوراسگان)، اصفهان، ایران (نویسنده مسئول). marzieh.tabaeian@gmail.com

خلاصه مقاله:

آرامگاه محمد ابن بکران (از عارفان و مشایخ صوفیه) یکی از شاهکارهای معماری ایلخانی است که طاق بلند آن، پیوندی میان پیر عرفان و آسمان است. در ساختار کالبدی و تزئیناتی آن از گنج بری با نقوش گیاهی متنوع، تزئینات کاشی، مقرنس کاری و نقاشی دیواری بهره گرفته شده است. این تزئینات برای شکل دهی انواع نقش مایه های گیاهی، هندسی، نوشتاری و تلفیقی استفاده شده اند. هدف از این پژوهش بررسی حکمت پیدایش هندسه و تزئینات موجود در بقعه پیربکران براساس تحلیلی از دیدگاه قرآن و روایات، نمادشناسی اشکال هندسی و حکمت اعداد به کار رفته در بقعه براساس علم حروف می باشد. پژوهش حاضر سعی در پاسخ دهی به این سوالات را دارد: ۱- تزئینات و هندسه معناگرایانه در کدام قسمت های بنا و به چه شکلی ظهور پیدا کرده اند؟ ۲- تزئینات و اشکال هندسی موجود در قسمت های مختلف بقعه پیربکران حامل چه پیام هایی است؟ روش تحقیق از نوع کیفی و توصیفی-تحلیلی بر پایه مطالعات کتابخانه ای، اسنادی و بررسی های میدانی از کتیبه های مقبره پیربکران است. نتایج پژوهش بیانگر این نکته است که مفاهیم و معانی در نوع هندسه (مثل تبدیل مربع به دایره)، فرم های مذهبی در غالب کاشی های شمسه و چلیپای آبی رنگ، تزئینات خطی و استفاده از آیات الهی و گنج بری های گیاهی، مرتبط با کاربری هر بخش بنا ظهور پیدا کرده اند. استفاده از اعداد مقدس (۴، ۹ و ۱۱)، تمثیل ها و گونه های مذهبی در ایجاد فضاها و شکل بنا باعث پیوستگی معنوی میان عالم خاکی (مادی) و نور (معنوی) شده است و معماری بقعه سعی دارد رسیدن انسان خاکی به ذات مقدس پروردگار که غایت اصلی درویشان است را به نمایش گذارد.

کلمات کلیدی:

بقعه پیربکران، "حکمت"، "تزئینات معماری"

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/2050049>

